

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 33 din 22.01.2020

Dosar nr.: 208/2019

Petiția nr.: 1850/05.04.2019

Petent:

Reclamat:

Obiect: publicarea de articole discriminatorii pe site-ul ziarului Telegraf Expres și pe contul de socializare - facebook

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul sesizează CNCD cu privire la afirmațiile discriminatorii publicate pe site-ul ziarului Telegraf Expres și pe cont de socializare – facebook , prin care reclamatul îi aduce atingere demnității și crează o atmosferă de intimidare, ostilă, degradantă, umilitoare sau ofensatoare, îndreptată împotriva sa.

De asemenea, petentul solicită acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării și obligarea publicării în mass media a unui rezumat al hotărârii prin care se constată săvârșirea faptelor de discriminare.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 407/15.02.2019 și 709/15.02.2019, a citat părțile pentru data 19.03.2019.

5. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

6. Petentul sesizează CNCD cu privire la afirmațiile discriminatorii publicate în perioada 14.09.2018 -08.03.2019 de reclamat atât pe site-ul: telegraf – expres.ro (Ziarul Tecucenilor).

Petentul este o persoană publică, ocupând în trecut funcția de Primar al Municipiului Tecuci, iar în prezent este consilier județean. Totodată, articolele au fost promovate și pe platforma digitală www.facebook.com (contul de utilizator FAVOR).

7. Articolele care formează obiectul petiției sunt:

a-în articolul publicat în data 14 septembrie 2018, „PSD le-a prezentat elevilor modelul ideal de interlop, ajuns șef peste oraș”, îi postează poza și îl prezintă ca și șef al clanului .

b- în articolul publicat în data de 03-04 octombrie 2018, „Așa au decis golanii! La Tecuci s-a scumpit viața cu 2lei/ora” , îi postează poza și îl prezintă ca și șef al clanului .

c-în articolul publicat în data 16 februarie 2019 „Episodul 1. Iată cine sunt Nașii Taxei de salubritate - Plătește doar partea ta nu și Mafia!”, îi postează poza și îl asociază ca făcând parte dintr-o MAFIE și ma cataloghează, iarăși, ca fund șef al clanului

d- în articolul publicat în data 22 februarie 2019, „Pericol! Ca să își plăteasca salariile nesimțite, pesediști vând pe ascuns terenurile Primăriei Tecuci”, îi postează poza și face referire la clanul .

e-în articolul publicat în data de 05 martie 2019, „Tribunalul Galați a suspendat aplicarea taxei de salubritate! Clanul , Pămpălăul PSD și senatorul FALIMENT au primit o grealovitură.”, afirmă că petentul ar fi creat inginerii financiare. _

f -în articolul publicat în data de 06 martie 2019, „Cimitirul a ajuns bătaia de joc a Clanului ' " îi postează poza și face referire la clanul și la înțelegeri de tip mafiot.

g- în articolul publicat în data de 08 martie 2019, „***Țiganii clanului și PSD Tecuci vând terenurile Primăriei pentru a da spectacole scumpe și ilegale***”, îl cataloghează ***ca fiind țigan și șef de Clan.***

8. Fiind prezent la termenul de audiere, petentul a luat la cunoștință de invocarea din oficiu a excepției de necompetență pentru capetele de cerere privind acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării, afirmând că înțelege limitele competenței CNCD și faptul că acestea intră în deplină competență a instanțelor de judecată, precuzînd faptul că înțelege aceste aspecte și nu se opune în niciun fel.

9. De asemenea, la același termen de audiere, petentul subliniază că efectele acestor postări și publicări se răsfrâng și asupra familie inclusiv al nepoților săi, elevi la școală.

Suștinerea reclamatei

10. Reclamatul nu a depus niciun punct de vedere cu privire la petiție.

V. Motivele de fapt și de drept

11. **În fapt**, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra limitei libertății de exprimare și încălcarea dreptului la demnitate umană a petentului, urmând a analiza conținutul articolelor publicate pe site-ul ziarului Telegraf Expres și pe contul de socializare al acestuia, ce fac obiectul prezentei cauze.

12. **În drept**, în soluționarea prezentei sesizări apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

➤ art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;

➤ art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;

➤ art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

13. Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile părților reclamate, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-

a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

14. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- ✓ să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- ✓ să urmărească un scop legitim,
- ✓ să fie necesară într-o societate democratică și
- să fie proporțională cu scopul urmărit

Ingerința să fie prevăzută de lege

15. Prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborat cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciam că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

16. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România.

Protecția demnității unor grupuri vulnerabile/persoane care aparțin unei categorii sociale constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, publicarea articolelor în Cotidianul Adevărul onLine, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- ✓ un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură
- ✓ ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup vulnerabil/categorie socială – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

17. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

18. **Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.**

19. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

20. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, **iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere**

21. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margină de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”.

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

22. În scopul de a determina dacă publicarea articolelor în Cotidianul Adevărul onLine, ce fac obiect al prezentei sesizări, constituie un discurs de ură, Colegiul va examina: **obiectul urmărit de părțile reclamate, contextul în care a avut loc, conținutul articolelor publicate, ce fac obiectul prezentului dosar, modul de publicare a acestor articole, rolul în societate al persoanelor ce au publicat articolele ce fac obiectul prezentului dosar.**

Obiectivul urmărit de partea reclamată

23. Obiectivul urmărit de partea reclamată este important: a dori aceasta să instige la ură, ori a urmărit doar informarea publicului asupra unui subiect de interes public. În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a persoanelor reclamate, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

24. Ca atare, în opinia Colegiului, poate fi reținută existența unei intenții sau a unui efect de a leza demnitatea cetățenilor români cât recurgerea la o doză de critică, de idei dure, șocante înscrise în exercițiul dreptului la exprimare de care beneficiază un ziarist.

25. **Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană.**

26. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, **chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se "hrănește" din libertatea de exprimare**".

27. Totuși, o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit. **O ingerință a statului ar fi fost justificată dacă ar fi existat orice element de incitare expresă la ură pe criteriul libertății de conștiință.**

Concluzii

28. Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. **Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.**

29. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „**acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.**

30. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că "**libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirii personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează.**

Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.”

31. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice.

32. În speța de față se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare.

Este adevărat că, tratamentul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Reiterăm faptul că, tratând pe cineva mai puțin favorabil, datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa. Or, sintagmele imputate trebuie privite per ansamblu și în strânsă legătura cu întreg conținutul articolelor în cauză.

Reiterând că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu și o situație de comparabilitate, ceea ce prespune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis invocat de persoana care se consideră discriminată. Colegiul observă că, se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare potrivit art. 2 alin.1) din O.G. nr. 137/2000, republicată, deoarece termenele folosite de către partea reclamată aduce un prejudiciu de imagine, acestea ***neîncadrându-se în limita libertății de exprimare.***

33. Pentru considerentele de mai sus, având în vedere obiectivul urmărit de partea reclamată, conținutul articol ce fac obiectul prezentei cauze, rolul în societate a persoanei ce a publicat articolul în cauză, Colegiul director constată că în speță „nu este necesară într-o societate democratică” o ingerință în libertatea de exprimare, fapta sesizată constituind discriminare potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

34. Cu privire la comportament/afirmațiile, Colegiul constată că afirmațiile în cauză reprezintă o instigare la ură . Comportamentul public al reclamatului a avut în mod evident ca scop atingerea demnității și crearea unei atmosfere umilitoare, degradante.

35. Măsura constatării și sancționării unui astfel de comportament **este necesară într-o societate democratică** în care demnitatea umană este garantată. Demnitatea umană este un element important în respectul de sine al oricărui cetățean.

36. **Măsura este proporțională cu scopul urmărit**, astfel constatarea contravenției și aplicarea unei sancțiuni sunt proporționale cu necesitatea protecției demnității umane a persoanelor din România.

37. Totodată, Colegiul director reține că este esențial pentru persoanele care se exprimă public **să evite comentarii care pot răspândi și conduce la creșterea intoleranței** (a se vedea Feret v. Belgium (no. 15615/07), Chamber of Judgment of 16 July 2009 – Curtea Europeană a Drepturilor Omului) și la acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane.

38. În acest sens, Colegiul dispune sancționarea reclamatului cu amendă contravențională în valoare de 2000 lei, potrivit art.2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. Nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate întrunesc elementele constitutive ale art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000, republicată articolul publicat în presă, ce face obiectul prezentei cauze, se încadrează în limitele libertății de exprimare prevăzute de art.2 alin.(8) din același act normativ,

2. Sancționarea reclamatului cu amendă contravențională în valoare de 2000 lei, potrivit art.2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. Nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;

3.Câte o copie a prezentei hotărâri se va transmite părților

VI. Modalitatea de plată a amenzii

.Amenda contravențională se va plăti la Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Galați, conform Ordonanței nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință :

DINCĂ Ilie – membru

HALLER István – membru

GHEORGHIU Luminița– membru

JURA Cristian– membru

LAZĂR Maria – membru

POPA Claudia -Sorina – membru

**Data redactării 27.02.2020
Motivat și redactat: CJ/PCS**

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.